

Civil Európa  
az Európa Ház elektronikus hírlevele civilekről és az Európai Unióról  
2013. április 9. - 12. évfolyam 6. szám

- A. Hírek
- B. Program
- C. Pályázat
- D. News in English
- E. A hírlevélről

\*\*\*\*\*

Az Európa Ház Facebook oldala:  
[www.facebook.com/europa.haz](http://www.facebook.com/europa.haz)

\*\*\*\*\*

- A. Hírek

## KÜLÖNBSÉGEIK ELLENÉRE

1963. január 22-én írta alá Charles de Gaulle francia elnök és Konrad Adenauer német kancellár a megbékélést és a két ország együttműködését elősegítő, egyben azt mederbe terelő szerződést. A nevét az aláírás helyszínéről, a francia köztársasági elnök hivatalának otthont adó párizsi palotáról kapó Elysée-szerződés idén ötven éves. A megállapodás történelmi háttéréről és mai összefüggéseiről Kiss J. László egyetemi tanár, a Külügyi Szemle főszerkesztője beszélt a Polgárok Európai Éve keretében rendezett eseményen Budapesten, 2013. április 8-án.

A két szóban forgó ország: Franciaország és Németország együttműködését az a felismerés segítette elő, hogy a két ország rivalizálását és a második világháború tragédiáit valamilyen módon le kell zárni a jövő érdekében, így maga a szerződés inkább tekinthető érdekházasságnak mint szerelemnek, fogalmazott Kiss J. László.

A megállapodás különlegessége, hogy a két ország érdekei egyáltalán nem fedték egymást. Németország fő politikai kérdés az volt, hogy hogyan lehet az országot Európába integrálni úgy, hogy a német érdekek érvényre jussanak. Másképp fogalmazva hogyan lehet az önrendelkezést (szuverenitást) fenntartani az önrendelkezésről való lemondással párhuzamosan úgy, hogy meg lehessen teremteni a két német állam (a nyugati és a keleti) együttműködését. A francia álláspont teljesen más forrásból, egyszerűen fogalmazva az Amerika-ellenességből táplálkozott. De Gaulle célja egy olyan európai hatalmi központ megteremtése volt, ami ellensúlya lehet az Egyesült Államoknak. Nem véletlen tehát, hogy pl. az Egyesült Királyság megítélésében szöges ellentétben voltak az álláspontok: a németek a briteket az európai integráció természetes

részének tekintették, ellentétben az akkori hivatalos francia állásponttal, mely szerint az Egyesült Királyság túlzott Amerika-barátsága felesleges függőséget okoz.

Érdekes, hogy De Gaulle a szerződés aláírása előtt egy héttel úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült Királyság nem is tekinthető igazán európai államnak. Erre úgy válaszolt a német fél, hogy a szerződés parlamenti megerősítésekor egy preambulomot biggyesztettek a dokumentum elé, kifejezve az együttműködés nyitott jellegét és azt, hogy az Egyesült Királyság nem hagyható figyelmen kívül.

Az Elysée-szerződés előírta a kötelező egyeztetést a két ország között. Ez nem csak a legfelső politikai szintet jelentett intézményesült kapcsolatot, hanem alacsonyabb döntéshozói szinteken is, illetve fontos elemei voltak a két ország közötti kulturális együttműködések, ifjúsági programok és cserék.

Fontos megjegyezni, hogy a szerződés két olyan ország között jött létre, amelyeknek hagyományai, gazdaságában rengeteg eltérés van. Németországban jellemzően sok független szereplő van beleértve a központi bankot, a tartományokat és a bíróságokat: a döntéshozatal és a politika jellemzően decentralizált ellentétben Franciaországgal, ahol hagyományosan erős az állam központosítása. Ugyanígy különböznek a két ország gazdaságpolitikai alapfilozófiája: a német állam nem avatkozik bele a piaci folyamatokba, sok a működő kis- és középvállalkozás; a franciáknál viszont sokszor jut nagyobb szerephez az állam és sok állami nagyvállalat járul hozzá a gazdasághoz.

Válsághelyzetben is eltérőek a megközelítések: a németeknél a fő mumus az infláció (amit az a történelmi tudat is fűt, hogy az elszabaduló infláció nyomán jött el a hitleri Németország korszaka), így a versenyképesség biztosításánál náluk nem ördögtől való a bérek visszafogása és a magasabb munkanélküliség. Ellentétben a francia állásponttal, ami az angolszász modellhez hasonlóan a növekedést teszi előtérbe a magasabb eladósodottság árán, viszont alacsonyabb szociális megszorításokkal.

Így tulajdonképpen hűledezhetünk is, hogy két olyan ország, amely egymásnak mind politikai berendezkedésben, mind gazdaságpolitikában szöges ellentéte egymásnak, kiegészülve a két nép rivalizálásával, hogyan jutottak el arra a pontra, hogy együttműködjenek. Kiss J. László szerint azért vannak közös pontok és érdekek is. Ilyen gazdasági érdek volt az, hogy Franciaország jó piaca volt a német ipari termékeknek, míg a francia mezőgazdaság terményei Németországban találtak piacra.

A francia-német együttműködés megítélésében fontos szempont, hogy az

elsősorban németek által finanszírozott európai integráció kiteljesedésével a két ország együttműködésének jelentősége folyamatosan csökkent. Ez a kelet-európai (köztük a magyar EU-tagsággal) bővítéssel még tovább bonyolítódott, közben a két ország szerepe is megcserélődött: Franciaországból meghatározó európai államból még mindig alapvető, de kisebb jelentőségű hatalommá vált, míg a német gazdaság meghatározóvá vált Európában.

Németország számára létfontosságú az európai integráció, e nélkül erőssége (hatalma) miatt újratermelődne a német kérdés. Ezzel párhuzamosan az európai integráció folyamatos globalizációs és népesedési (öregedő társadalom) kihívásokkal küzd, aminek megoldása nem egyszerű feladat. Ezzel el is érkeztünk ahhoz a visszatérő gondolathoz, hogy az integráció különböző fokán álló EU-tagországok hogyan, milyen és különböző sebességgel fognak-e haladni az integráció rögzös útján. Ha azt vesszük alapul, hogy az Európai Unió vezető országainak érdeke a mélyebb integráció, akkor valószínű a többsebességű Európa, ami pont azoknak az országoknak, így Magyarországnak lesz kedvezőtlenebb, amelyek az integráció alacsonyabb fokán állnak.

-

Az Elysée-szerződés (forrás: Wikipédia)

Az Elysée-szerződés Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság között 1963. január 22-én megkötött bilaterális keretszerződés. A két nemzet megbékélését és a tartós európai békét előirányzó egyezséggel az aláírók Charles de Gaulle és Konrad Adenauer több évszázados rivalizálást zártak le.

Eredetileg a dokumentumot nem szerződéses formára tervezték, hanem a két ország közötti együttműködés irányelveit lefektető szándéknyilatkozatnak készítették. Ez magyarázza a szöveg viszonylagos rövidegét és így inkább egyfajta keretszerződésnek lehet tekinteni. Tartalmát tekintve a francia-német együttműködés fő célkitűzéseit és az ehhez kapcsolódó intézményrendszert szabályozza.

A felek megállapodtak abban, hogy a szerződés megkötését követően kötelező érvénnyel különböző szintű találkozókat szerveznek. A megállapodás a két állam vezetőinek rendszeres találkozókat írt elő. Az együttműködés területei a külügy, a honvédelem, az oktatás és a két nemzet ifjúsága közötti csereprogramok.

-

A rendezvény második felében a Polgárok Európai Éve Nemzetközi Szövetség (EYCA) magyarországi csoportjának, az Alliance HU-nak ülésére került sor. Az itt történtek ismertetésére visszatérünk.

Kapcsolódó tanulmányok:

Kiss J. László: Merkozy-től Merkollande-ig az euróválságban: a

német-francia bilateralizmus jövője:  
<http://www.kulugyiintezet.hu/pub/displ.asp?id=YEMDHL>

Kiss J. László: Az Elysée-szerződés - történelmi visszapillantás 50 év után:  
<http://www.kulugyiintezet.hu/pub/displ.asp?id=GHIDNZ>

---

## CIVILEK ÚJRA A DUNÁRÓL ÉS ÚJRA BÉCSBEN

Jól emlékszünk, hogy a magyar EU-elnökség (2011 első fele) fontos eredménye volt a Duna Régió Stratégiájának elfogadása. Megkezdődött a dokumentumban foglaltak végrehajtása, mely egyaránt lehetőséget nyújtott és nyújt a régió nyolc EU-tag és hat EU-n kívüli ország számára a különböző területeket felölelő új típusú együttműködésre.

A stratégiát tanulmányozó könnyen meggyőződhetett arról, hogy bár a végrehajtás motorját a résztvevő 14 ország kormányai jelentik, azért a civilek számára is bőven kínálkozik cselekvési terület. Ezek közül mindjárt arra dokumentumban megfogalmazott lehetőségre érdemes figyelni, mely egy Dunai Civil Társadalmi Fórum létrehozását irányozza elő. S bár lassan két év telt el a stratégia elfogadása óta, egy-két öncélúnak nyugodtan nevezhető és eredményre nem vezető civil kezdeményezést leszámítva a közvetlenül érintettek részéről nem nagyon lehetett életrevaló, a Fórumot létrehozó civil kezdeményezéssel találkozni.

A 2013. március 21-22-én Bécsben európai uniós kezdeményezésre összeülő tanácskozásnak az volt a célja, hogy az ügyet kimozdítsa a jelenlegi holtpontról. A résztvevők: kormányzati és civil szervezeti - köztük az Európa Ház - képviselők egymásra odafigyelve, partneri szellemben értettek egyet abban, hogy

- meg kell haladni azt a jelenlegi helyzetet, melynek egyik jellemző vonása a civilek ad hoc, leginkább rendezetlen és áttekinthetetlen bekapcsolódása a Duna Régió Stratégia megvalósításába;
- fel kell oldani azt az ellentmondást, mely a stratégián munkálkodó kormányok felülről irányított politikája és a civilek alulról építkező munkamódszere között tapasztalható;
- a 14 ország meglehetősen változatos képet mutat mind a civil társadalom felfogása, mind a kormányzat-civil szervezetek kapcsolatrendszerének tekintetében; ezt azonban nem akadályként, hanem egészséges felhajtó erőként kell felfogni;
- a stratégiában megfogalmazott Dunai Civil Társadalmi Fórum létrehozásánál nem a presztízszempontok által motivált szervezési, ügyrendi kérdésekre, hanem a tartalmi kérdésekre kellene koncentrálni;
- a továbblépéshez fontos hivatkozási pontul szolgál a Lisszaboni Szerződés 11. cikkelye, mely nagy hangsúlyt fektet a részvételi demokrácia előmozdítására, a civilekkel nyitottan, átláthatóan és

rendszeresen folytatott párbeszéd gyakorlására;

- a stratégiában megfogalmazott civil közreműködést az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság is előmozdíthatja, mely a kérdéssel foglalkozó munkacsoportot hozhatna létre.

A bécsi tanácskozás résztvevői végül megállapodtak abban, hogy a Dunai Civil Társadalmi Fórum összehívására az év novemberében Bukarestben kerül sor, a dunai országok éves konferenciájának párhuzamos rendezvényeként. Ezt komoly civil műhelymunkával kell előkészíteni, vélemény-nyilvánítással, javaslattétellel a stratégia megvalósítását szolgáló kérdésekről.

Idehaza mindez egyik alkotó eleme lehet a Polgárok Európai Éve során megvalósításra váró programcsomagnak.

Információk az Európa Ház Danubiana projektjéről:  
[www.civildanubestrategy.eu](http://www.civildanubestrategy.eu)

---

## EU DEMOGRÁFIAI JELENTÉS: 504 MILLIÓ LAKOS [MKI EU-Navigátor]

Az Eurostat 2013. március 26-án hozta nyilvánosságra az Európai Unió demográfiai helyzetéről szóló jelentését, amelyből többek között kiderül, hogy 2012-ben minden 65 évnél idősebb lakosra négy munkaképes korú jutott, és, hogy 2011-ben a gyermekek 40 százaléka házasságon kívül született. Az EU népessége jelenleg nő és folyamatosan öregszik. 2012. január elsején a népesség száma a becslések szerint 503,7 millió volt, ami 6 százalékkal több az 1992-es adatnál. A 65 évnél idősebbek aránya ezzel párhuzamosan 14 százalékról 18 százalékra nőtt. A házasságok száma csökkent, míg a válásoké nőtt, csakúgy, mint a házasságon kívül született gyermekek száma. Az öregkori függőségi ráta (nyugdíjasok és munkaképes korúak aránya) mindenhol nőtt, leszámítva Írországot.

A legalacsonyabb Szlovákiában, Írországból és Cipruson (18 százalék), a legmagasabb pedig Németországban (31) és Olaszországban (32 százalék) volt. A legmagasabb házassági arány Cipruson (7,3 ezrelék) a legalacsonyabb pedig Bulgáriában (2,8 ezrelék) volt. A házasságon kívül született gyerekek aránya Cipruson 2 százalék volt míg Észtországban 60 százalék (az EU-átlag 40 százalék).

További információ:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/introduction>

---

VÖRÖSISZAP-

## KATASZTRÓFÁNÁL ÖNKÉNTESKEDETT? VEGYEN RÉSZT KUTATÁSBAN!

Devecser város önkormányzata megbízásából végeznek kutatást "A vörösiszap-katasztrófa komplex hatásvizsgálata" címmel. A kutatás során - ha két és fél év távolából is, de - megkeresik és megkérdezik azokat, akik áldozatos munkájukkal, önkéntesként segítették a három település: Kolontár, Devecser és Somlóvásárhely bajbajutott lakóit.

Az anonim kérdőíves vizsgálat célja, hogy feltárják az önkéntesek munkavégzésének formáit, körülményeit, indítékait és ezek tanulságaiból ajánlásokat fogalmazzanak meg a katasztrófavédelem, az önkormányzatok és a segítségnyújtók részére.

A kérdőív kitöltése kb. 25-30 percet vesz igénybe. Minden kérdésre válaszolni kell, mert a rendszer csak akkor engedi tovább a következő kérdésblokkra. A kérdőívben piros üzenet jelzi a kihagyott válaszokat.

A kérdőívet 2013. április 20-ig lehet kitölteni.

A kutatás vezetői: Bartal Anna Mária, Ferencz Zoltán, Kmetty Zoltán

A kérdőív:

<http://www.vorosizap-kutatas.hu>

---

### B. Program

#### KATT HÁROMKOR

Beszélgetni kell: a Magyar Közgazdasági Társaság rendezvénysorozata az Európai Unióról

Az Európai Unió költségvetéséről, a kohéziós politika jövőjéről, az európai válságkezelésről és a Közösség további bővítéséről szólnak azok az interaktív, internet-televíziós szakmai beszélgetések, amelyeket a Magyar Közgazdasági Társaság sugároz 2013 áprilisában a [www.beszelgetnikell.hu](http://www.beszelgetnikell.hu) honlapon.

A három szakmai beszélgetés előadói: Kengyel Ákos, a Budapesti Corvinus Egyetem docense, Jean Monnet-professzor, Szemlér Tamás, a Budapesti Gazdasági Főiskola dékánja, Csaba László egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, Losoncz Miklós egyetemi tanár, az MTA doktora, Balázs Péter, az Európai Bizottság korábbi tagja, volt külügyminiszter és Kiss J. László, a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi tanára, a Külügyi Szemle főszerkesztője.

A beszélgetéseket Halm Tamás, a Magyar Közgazdasági Társaság főtitkára vezeti.

Az interneten április 9-én, április 17-én és április 23-án sugárzott beszélgetéseket követően az előadók élő, interaktív chat keretében válaszolnak a nézők kérdéseire.

A rendezvénysorozat a Külügyminisztérium pályázati támogatásával jött létre.

Időpont: 2013. április 9. (kedd) 15.00 óra  
Téma: EU-költségvetés (2014-2020)  
Előadók: Kengyel Ákos és Szemplér Tamás

Időpont: 2013. április 17. (szerda) 15.00 óra  
Téma: gazdasági válságkezelés az EU-ban, a magyar euró  
Előadók: Csaba László és Losoncz Miklós

Időpont: 2013. április 23. (kedd) 15.00 óra  
Téma: EU-bővítés  
Előadók: Balázs Péter, Kiss J. László

Szervező: Magyar Közgazdasági Társaság  
További információ:  
Tel.: (1) 331-6906  
Fax: (1) 302-1798  
E-mail: [office.mkt@t-online.hu](mailto:office.mkt@t-online.hu)  
Honlap: [www.beszelgetnikell.hu](http://www.beszelgetnikell.hu)

---

## FORRÁSTEREMTÉS GYORSAN ÉS HATÉKONYAN képzés civil szervezeteknek

Tény, hogy az 1% felajánlása nem kerül semmibe sem, mégis sajnos tíz adózóból mindössze négy él a befizetett adó 1%-ának nonprofit szervezetek felé történő felajánlásával. A Verlag Dashöfer kiadó 2013. május 7-én Budapesten képzést tart civil szervezetek részére, melynek célja, hogy segítséget nyújtson ahhoz, hogy hogyan, milyen eszközökkel és módszerekkel tegyenek szert több bevételre, hogyan végezzék eredményesen a forrásteremtési tevékenységüket, illetve hogyan nyerhetnek el 1%-os felajánlásokat az adóbevallás leadásának hajrájában.

A képzés tematikája:

- civil szervezetek marketingje, hatékony forrásteremtés (fundraising)
- az adományozásról általában (az adományozás lélektana, adományozói piramis)
- a fundraising "fittség" feltételei, avagy mi kell egy civil szervezet optimális működéséhez?
- fundraising program vs. 1%-os kampány

- óriásplakát vagy online hírlevél? (a civil kommunikáció sajátosságai, a forrásteremtés eszköztára, a hatékony fundraising-mix)
- esettanulmányok

A Civil Európa hírlevél olvasói számára a szervezők 10% kedvezményt biztosítanak. Kérjük jelentkezésénél hivatkozzon a hírlevélre.

További információ:

<http://www.dashofer.hu/kepzesek-szeminariumok/adozas-szamvitel/nonprofit/szakmai-rendezvenyek/forrasteremtes-gyorsan-es-hatekonyan/SZ13G04?flushcache=1>

---

C. Pályázat

## EUROSCOLA KVÍZJÁTÉK

Indul az Euroscola kvízzjáték. Fődíj: utazás Franciaországba, az Európai Parlament strasbourg-i székhelyére.

2013. április 15 és május 3. között tesztelhetik tudásukat az Európai Unióról középiskolások az Euroscola kvízzjátékban. A versenyen 16-18 éves középiskolások vehetnek részt csapatban.

A játékban részt vevőknek az [euroscola.hu](http://euroscola.hu) honlapon kell regisztrálniuk (egy vezetőtanár bevonása szükséges), ahol online feltett harminc kérdésre kell válaszolniuk. A kvízzjáték folyamatosan elérhető, de április 15 - május 3. között úgynevezett versenyidőszak. Az ekkor kitöltött kérdőívek eredménye alapján a legjobban teljesítő középiskolás csapat elutazhat az Európai Parlament strasbourg-i székhelyére, ahol egy egy napos rendezvényen vehetnek részt a parlament épületében.

Mivel az Euroscola-program találkozási nyelv az angol, francia, illetve német, ezért a programban való részvétel feltétele a fenti nyelvek egyikének magas szintű ismerete.

Az Euroscola-programra 2013-2014 tanévtől az Európai Parlament Magyarországi Tájékoztatási Irodája által működtetett online Euroscola-játékon elért eredmény alapján lehet bekerülni.

[www.euroscola.hu](http://www.euroscola.hu)

---

## STOCKHOLMI IFJÚSÁGI VÍZ DÍJ

Az 1997-ben alapított Stockholmi Ifjúsági Vízz Díj (Stockholm Junior Water Prize, SJWP) egyike a legismertebb nemzetközi ifjúsági díjaknak a



vízügy területén. Ezen a különleges, magas színvonalú versenyen, ami része az évente megrendezett Víz Világhétnek, hatalmas megtiszteltetés részt venni. Védnöke Viktória, a svéd koronahercegnő, aki találkozik a döntő résztvevőivel és személyesen adja át a győztesnek járó díjat. Továbbá, nem utolsó sorban, a nyertes jutalomként 5000 dollárt és egy kristálysobrot kap. A stockholmi döntőben az egyes országok versenyének első helyezettje indulhat. A pályaművek olyan helyi, regionális, országos vagy globális témával foglalkozhatnak, melyeknek környezetvédelmi, tudományos, társadalmi, vagy műszaki jelentőségük van. A verseny angol nyelven zajlik. Világszerte minden évben több ezer, 15-20 év közötti, középiskolai tanulmányokat folytató fiatal vesz részt ebben a vetélkedőben. Az esemény egyúttal kiváló eszköze a víz-, illetve a környezet védelmére, a környezettudatosságra irányuló figyelem felkeltésének.

#### A hazai verseny

Magyarország versenyzője első ízben 2013-ban szerepelhet a Stockholm Junior Water Prize döntőjében. A hazai versenyt a GWP Magyarország Közhasznú Alapítvány szervezi, számos partnerszervezet segítségével és támogatásával. Védnöke Kovács Péter, vízügyért felelős helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium.

Nevezni a [www.ifivizdij.hu](http://www.ifivizdij.hu) honlapon keresztül történő regisztrációval, valamint egy angol nyelvű maximum 20 oldalas pályamű és a nevezési lap beküldésével lehet. A jelentkezési határidő 2013. április 21. A pályaművek olyan helyi, regionális, országos vagy globális témával foglalkozhatnak, melyeknek környezetvédelmi, tudományos, társadalmi, vagy műszaki jelentőségük van. Nevezni egyénileg, vagy maximum háromfős csapattal lehet.

A hazai döntő megrendezésére 2013. június 1-jén kerül sor. A nyertes (csapat) képviseli Magyarországot a szeptember első hetében, Stockholmban a Víz Világhét során megrendezendő kerülő nemzetközi döntőn. Költségeit a versenyszervezők fedezik. A részvétel egyben a nyertes kötelezettsége is.

További információ:

[www.ifivizdij.hu](http://www.ifivizdij.hu)

A nemzetközi verseny honlapja:

[www.siwi.org/stockholmjuniorwaterprize](http://www.siwi.org/stockholmjuniorwaterprize)

---

D. News in English

## EUROPEAN YEAR OF CITIZENS 2013

"It's our Europe: Let's get active!"

Interactive event, organised by the European Ombudsman

23 April 2013, 09.30-12.30

European Parliament, Brussels, József Antall Building, room 2Q2

The European Ombudsman, P. Nikiforos Diamandouros, is organising this event to help focus on European citizens and how they can concretely contribute to shaping the European Union, either by using the European Citizens' Initiative (ECI), by turning to the European Ombudsman, or by mobilising large groups of citizens to carry out grassroots initiatives.

The Ombudsman will be joined by the following top-level EU political figures to listen to, and engage with, European citizens: Martin Schulz, President of the European Parliament, Viviane Reding, Vice-President of the European Commission, Maroš Šefčovič, Vice-President of the European Commission.

The programme will focus on two major themes: Help solve the economic crisis; and Build a clean and healthy Europe

The event will be webstreamed at: [www.ombudsman.europa.eu](http://www.ombudsman.europa.eu)

Join the debate on Twitter: <https://twitter.com/#eyc2013eo>

Please register with this form:

[www.ombudsman.europa.eu/shortcuts/document.faces/en/49627/pdf.bookmark](http://www.ombudsman.europa.eu/shortcuts/document.faces/en/49627/pdf.bookmark)

---

E. A hírlevélről

A Civil Európa az Európa Ház elektronikus hírlevele civilekről és az Európai Unióról.

Szerkesztőség: Civil Európa Hírlevél/Európa Ház

P: 1389 Budapest 62., Pf. 113.

T: (1) 356-8440, E: [info@eucivil.hu](mailto:info@eucivil.hu), I: <http://www.eucivil.hu>

Ha szeretné, hogy az Ön híre is megjelenjen, kérjük írjon az [info@eucivil.hu](mailto:info@eucivil.hu) címre. A közlés jogát fenntartjuk. Híreink átvétele lehetséges a forrás megjelölésével. A forrás megjelölésének módja: [www.eucivil.hu](http://www.eucivil.hu). A Civil Európa Hírlevél 12. évfolyam 6. számát 9921 előfizetőnek küldjük. Fel- és leiratkozás: [info@eucivil.hu](mailto:info@eucivil.hu)

---